

www.mskhistorieaja.cz

**MSK
HISTORIE
& JÁ**

WAL BURGA & JÁ

**Pracovní listy pro žáky
5.–7. tříd základní školy
a všechny ostatní zájemce**

Zde se můžeš podepsat a doplnit datum návštěvy kunínského zámku.

Vítám tě v Kuníně na mém zámku.

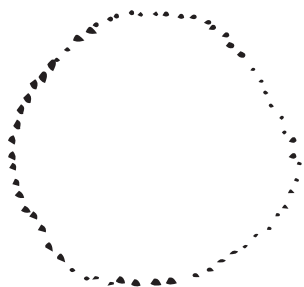
Jmenuji se Marie Walburga Josefa Kajetána hraběnka von Truchsess-Waldburg-Zeil, ale pro tebe jen Walburga. Narodila jsem se v roce 1762 v Brně Franzi Xaverovi hraběti von Harrach z Rohrau a Marii Rebecce hraběnce von Hohenems. V Kuníně jsem trávila kromě Bystrého, Brna a Vídně má dětská léta. Nakonec jsem se sem v roce 1781 přestěhovala a žila jsem zde až do konce mého života, do roku 1828.

Prvními majiteli kunínského zámku byli mí prarodiče, Bedřich August hrabě Harrach a princezna Marie Eleonora z Liechtenšteinu. Ti se také v letech 1726-1734 zasloužili o přestavbu tvrze, která na místě jejich budoucího zámku stála.“

*Walburga Gräfin Truchsess
gräfin von Harrach.*

*Na začátku své kunínské cesty
si označ svůj pracovní list razítkem
s erbem Walburgy, které najdeš na pokladně
zámku. Vyzvedni si také vzorník látek.
Budeš jej později potřebovat.*

Každý šlechtický rod má svůj erb, rodový znak.

Pečetidlo Marie Walburgy hraběny z Truchsses-Waldburg-Zeillu, 1779. Průměr kovového pečetidla: 2 cm, průměr textilního pouzdra: 5,5 cm, Muzeum Novojičínka – zámek Kunín

„Může to být též **alianční znak**, který označuje spojení dvou rodů. V mém aliančním znaku jsou zobrazeny erby mých rodičů z rodu Harrachů a Lichtenštejnů. V zámecké expozici je vystaveno mé osobní pečetidlo zhotovené v roce 1779. Je kovové a lze ho složit do speciální krabičky.“

V současnosti se používá digitální podpis nebo různé identifikační kódy:

- čárový kód
- QR kód
- kódovací gesto
- parafa (zjednodušený podpis)
- vodoznak

Vytvoř si svůj vlastní identifikační kód a pracovní list si jím označ.

Alianční znak označení aliance (spojení) původních nositelů samostatných znaků, nebo erbů. Zobrazují se buď na jednom štítu (spojený znak) nebo jako dva štíty, u kterých je naznačeno, že k sobě patří. Erb byl obvykle vyryt v pečetním prstenu nebo na pečetidle. Jeho obtiskem se pečetily dopisy a označovaly úřední listiny. Dá se říct, že pečeť je předchůdcem razítka.

Rozvrh hodin v roce 1806 pro žáky 2. ročníku kunínské školy vypadal takto:

MSK HISTORIE & JÁ Pracovní listy pro žáky 5.–7. tříd základní školy a všechny ostatní

Denní rozvrh jsme vám raději přeložili.

	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota
5–6 hod.	číslové a mírové poměry	jazykové cvičení	číslové a mírové poměry	jazykové cvičení	číslové a mírové poměry	číslové a mírové poměry
6–7 hod.	náboženství	náboženství	náboženství	náboženství	náboženství	náboženství
7–8 hod.	německé články	německé články	francouzský jazyk	německé články	německé články	francouzský jazyk
8–9 hod.			náboženská čtení			
9–10 hod.	hudba	hudba	hudba	hudba	hudba	hudba
10–11 hod.	náboženská čtení	náboženská čtení		náboženská čtení	náboženská čtení	náboženská čtení
11–12 hod.	kreslení	počty	kreslení	počty	kreslení	počty
12–13 hod.	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid	oběd a úklid
13–14 hod.	klavír	klavír	klavír	klavír	klavír	klavír
14–15 hod.	krásnopis	kreslení	krásnopis	kreslení	krásnopis	kreslení
15–16 hod.	přírodopis	přírodopis	přírodopis	přírodopis	přírodopis	přírodopis
16–17 hod.	zpěv	zpěv	francouzský jazyk	zpěv	zpěv	hudba
17–18 hod.	německý sloh	francouzský jazyk	německý sloh	německý sloh	francouzský jazyk	
18–19 hod.	světové dějiny	zeměpis	zeměpis	světové dějiny	zeměpis	zeměpis

Porovnej rozvrh hodin kunínské školy Filantropinum z roku 1806 se svým rozvrhem hodin. Doplň, co a kde v tu dobu děláš obvykle ty.

	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota
5–6 hod.						
6–7 hod.						
7–8 hod.						
8–9 hod.						
9–10 hod.						
10–11 hod.						
11–12 hod.						
12–13 hod.						
13–14 hod.						
14–15 hod.						
15–16 hod.						
16–17 hod.						
17–18 hod.						
18–19 hod.						

Zjisti a zapiš si, co znamená název kunínské školy, slovo Filantropinum.

Jak se jmenuje tvoje škola?

Žáci kunínské školy nosili školní uniformu.

Pravděpodobně museli mít i stejný účes. V některých zemích se nosí školní uniformy i dnes. Víš, ve kterých?

Jaké výhody a nevýhody má podle tebe školní uniforma? Do prázdného místa na obraze nakresli svou tvář.

uniforma – (z francouzského uniforme), též stejnokroj, je oděv jednotného charakteru pro lidi, kteří patří např. k organizované skupině. Díky stejnému vzhledu umožňuje jednoduché rozpoznávání příslušníků skupiny a často označuje nějakou autoritu svého nositele (např. uniforma armádní, policejní, hasičská, záchranná, železničářská atd.) V některých zemích se užívají i školní uniformy, které zdůrazňují občanskou rovnost žáků a studentů a omezují možnosti bohatších, jak na sebe upozornit.

uniformita – jednotnost, (vynucená) jednotvárnost, monotónnost

Anton Blasch, Žák ve školní uniformě, kolem roku 1810, olej, plátno, 66,5×50 cm, Muzeum Novojičínska – zámek Kunín, výřez

Nakresli nebo vyfoť tři spolužáky. Třeba i v podobné pozici, v jaké je chlapec na obraze. Mohou vytvořit skupinový portrét. Všimni si toho, jak jsou obvykle oblečení, co mají na sobě, co drží v rukou.

**Pokud si dobře
vzpomínám, můj
portrét, který nyní
visí v zámecké
obrazárně, je z doby,
kdy mi bylo 17 let.**

To jsem byla už vdaná paní.
Tvéma očima je to asi hodně zvláštní,
vid? Sedmnáctiletá holka s šedivou
načesanou parukou v korzetu
s kožešinovým límcem.“

 *Oděv na portrétu Walburgy můžeš
překreslit, přemalovat či jinak ozvláštnit.*

 *Úkol na doma: Z kousků látek
vytvoř dva vzorníky látek, ze kterých:*

*a) mohly být ušity šaty
Walburgy.*

**pravé hedvábí
hedvábný samet
brokát
paličková krajka**

*b) jsou ušity oděvy, které
nosívaš ty (použij své odložené
šatstvo). Zjisti, z jakého jsou
materiálu a dopiš ho k látce.*

Neznámý středoevropský autor, Marie Walburga hraběnka
z Truchsess-Waldburg-Zeillu, kolem roku 1779, olej, plátno,
53×39,5 cm, Muzeum Novojičínska – zámek Kunín, výřez

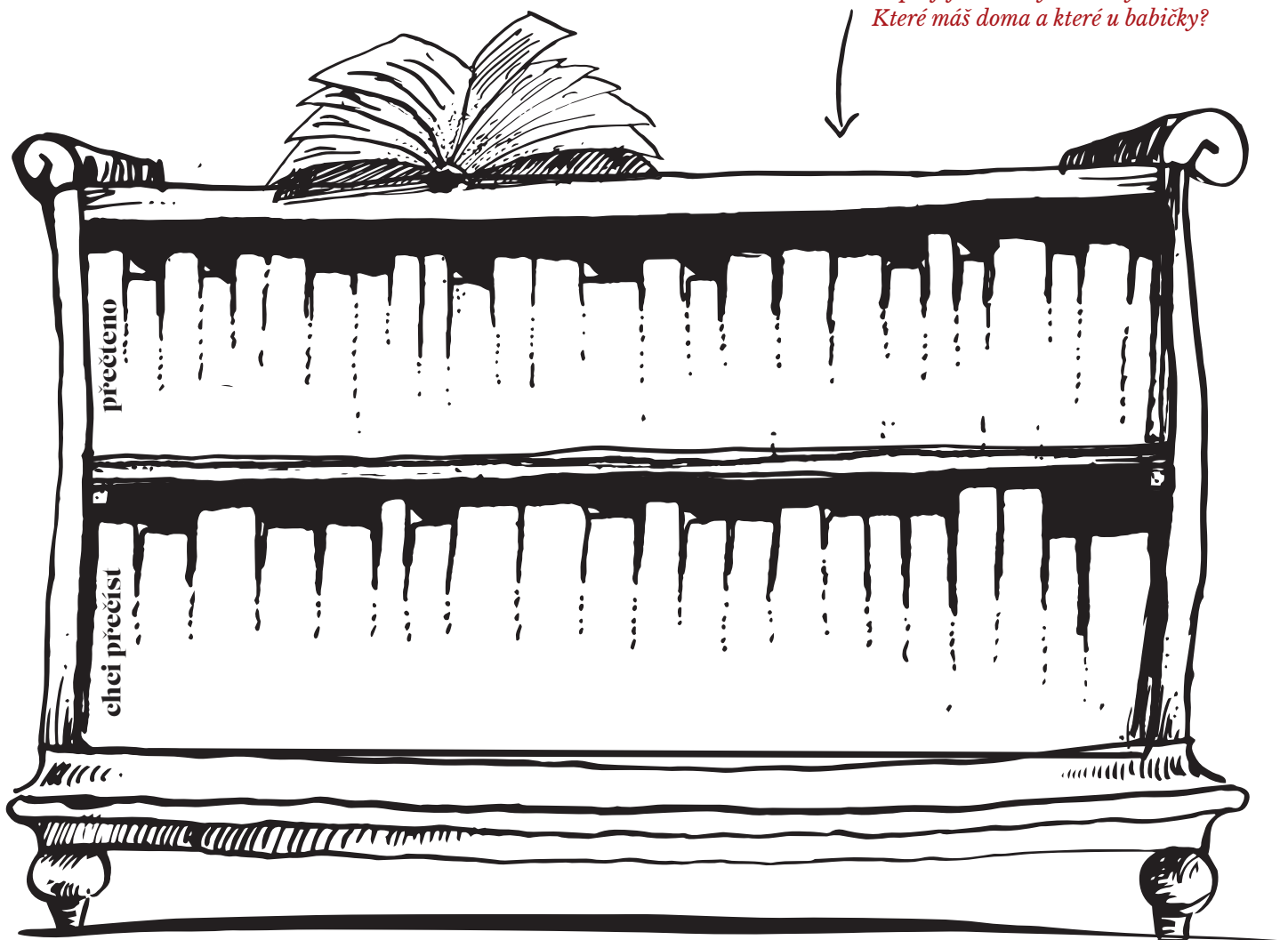
Dostalo se mi dobrého vzdělání. A velmi ráda a hodně jsem četla.

Mluvila jsem několika jazyky a zajímalo mě vše hlavně o moderním vzdělávání. V mé knihovně byste našli nejen naučnou literaturu, ale taky učebnice nebo knížky pro děti a mládež.“

 Zjisti, kolik svazků knih v kunínské knihovně pravděpodobně bylo. Kolik kusů knih je potřeba na jeden metr? Zjisti, v jakých jazycích byly knihy Walburžiny knihovny napsány.

.....

 Jaké knihy máš v knihovně ty? Dopiš jejich názvy a autory. Které máš doma a které u babičky?

 Který cizí jazyk, nebo jazyky se učíš ty? Popiš v cizím jazyce to, co tě na zámku nejvíce zaujalo.

.....

.....

.....

Na území severní Moravy a Slezska je zámek jedním z architektonických unikátů.

V letech 1726-1734 se úpravy ujal slavný architekt Johann Lucas Hildebrandt. Z té doby pochází i schodiště s kuželkovým zábradlím, kterým dojdeš až na zámeckou půdu.

Mimochodem architekt tam vybudoval neobvyklý komínový systém. Nezapomeň se tam na závěr prohlídky podívat, je vskutku výjimečný, takový nikde jinde nenajdeš!

Barokní komínový systém na půdě kunínského zámku.

Nakresli, kudy vede kouř.

V kresbě aliančního znaku chybí erb Walburžina dědečka, hraběte Bedřicha Augusta Harracha.

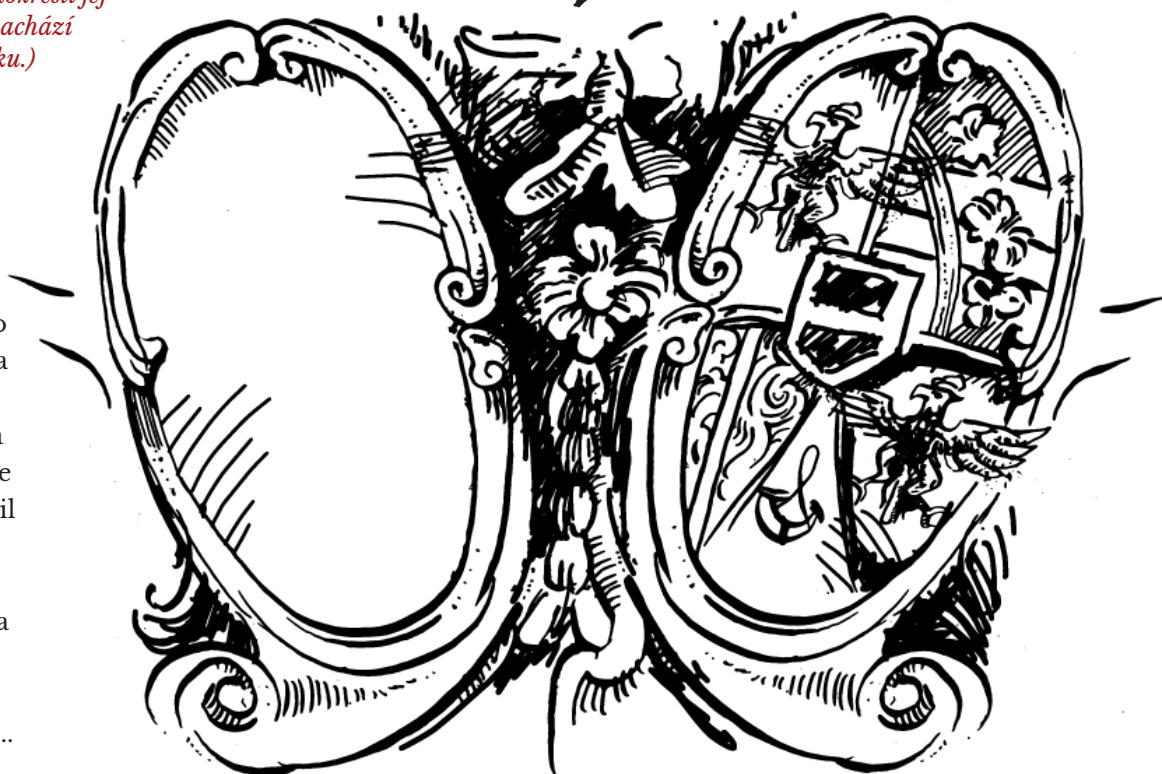

Zjisti, jak vypadá, a dokresli jej do obrázku. (Erb se nachází na vnější straně zámku.)

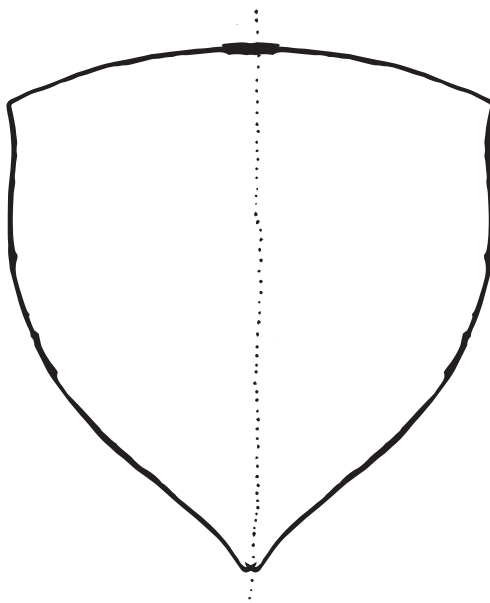
Co říká pověst o erbu Harrachů? Dopln chybějící text:

.....
vetknutá do zlatého jablka upomínají na statečnost předka Walburgy, Bertolda z Harrachu, který se v roce 1160 zúčastnil dobývání italského města Crema.
Po bitvě mu však na přilbě zůstala jen

.....
Ta mu pak císař propůjčil do znaku.

Vytvoř si svůj erb. Jaké symboly by patřily tvé mamince, jaké tatínkovi? Jaký symbol si vybereš ty? Co nebo kdo tvé vlastnosti nejlépe vyjadřuje? Může to být předmět, zvíře, rostlina. Z vybraných symbolů poskládej svůj rodový znak. Nakresli jej nebo vytvoř jako koláž z papíru.

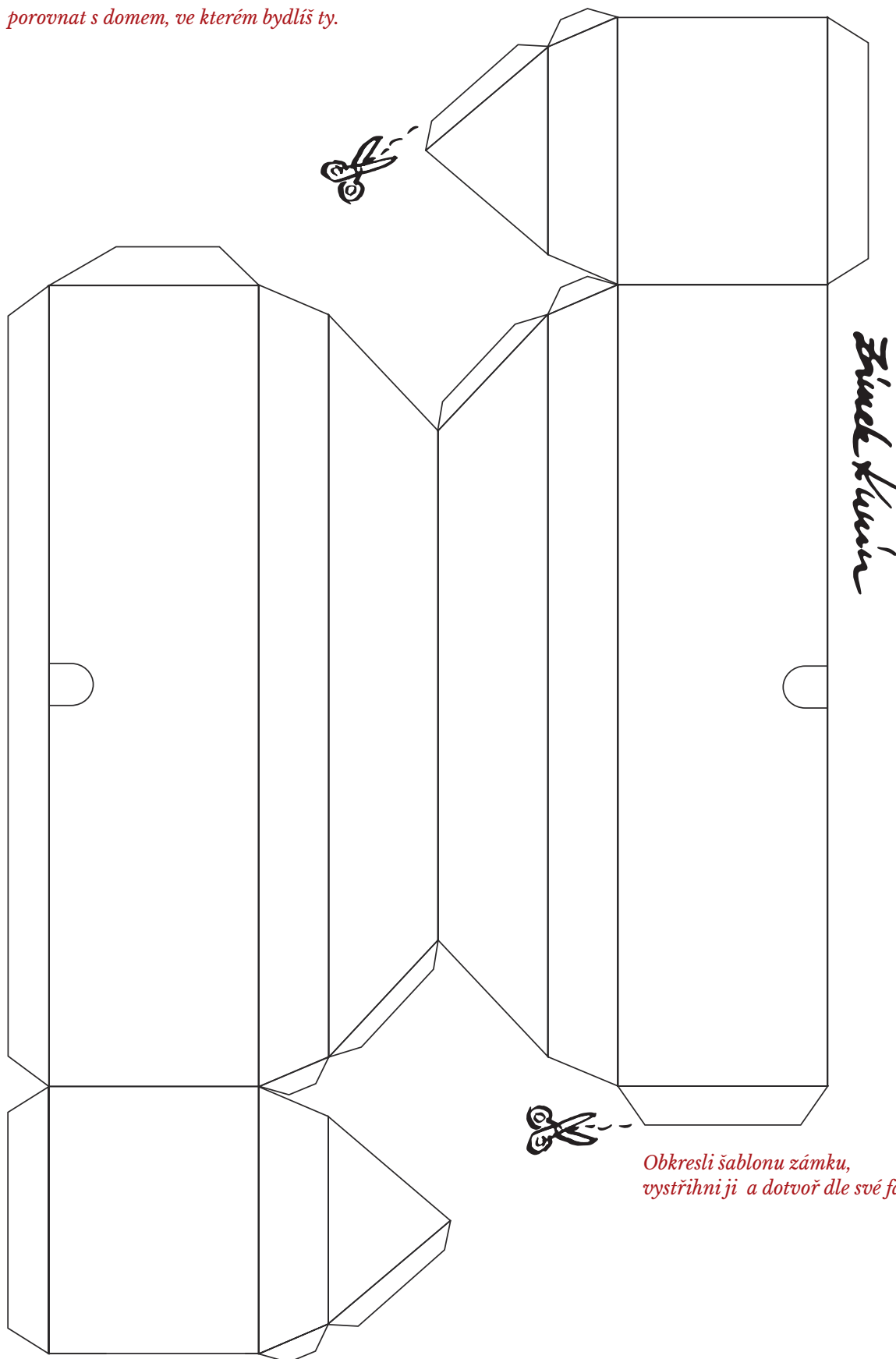

symbol – znak, značka, znamení, předmět nesoucí hlubší (skrytý) význam.

 Zeptej se pana kastelána nebo průvodce,
kolik osob na zámku s Walburgou
bydlelo (komorné, sloužící, kuchařky a další).
Zjisti také největší rozměry zámecké budovy.

Údaje dopiš do rámečků. Můžeš je pak
porovnat s domem, ve kterém bydlíš ty.

Obkresli šablonu zámku,
vystříhni ji a dotvoř dle své fantazie.

Kostel Povýšení sv. Kříže nechala hraběnka Walburga postavit v letech 1810–1812.

Stejně jako její školu ho mohli navštěvovat
katolíci i evangelíci. Autorem projektu
kostela byl František Biela.

 Najdi v okolí kostela místo, odkud uvidíš
stavbu pod stejným úhlem jako autor
kresby. Porovnej současnou podobu
kostela s jeho zobrazením na historické
kresbě. Všimni si např. oken, vstupních
dveří, věží, ornamentů na zdech, porov-
nej okolí kostela. Současné prvky
do obrazu zaznamenej.

 Vyfoť selfie s kostelem v pozadí.
Doma nebo ve škole fotku vytiskni
a vlep do pracovního listu.

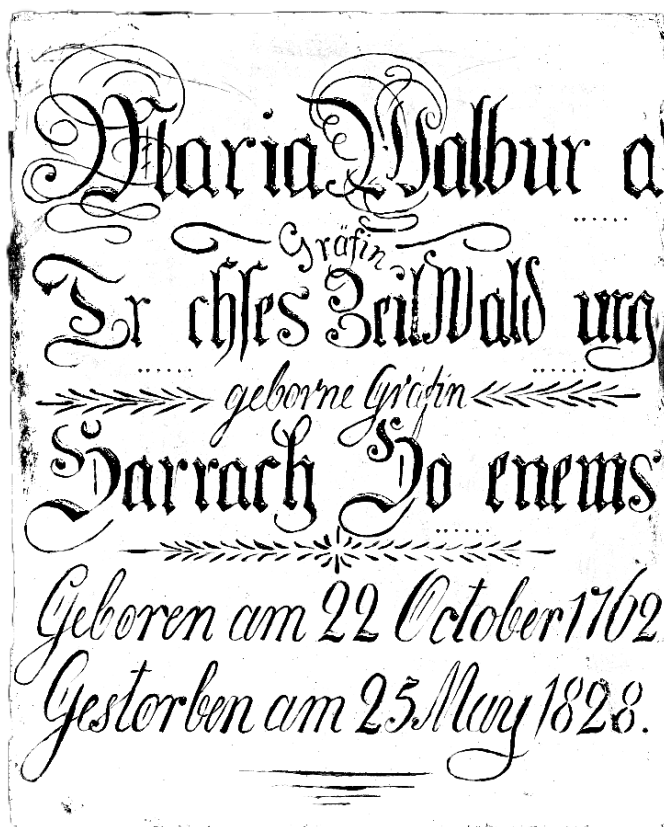
František Biela, Pohled na zámek
a kostel v Kuníně, akvarel, 1812

Hraběnka Walburga zůstala Kunínu věrná až do konce svého života.

Její ostatky jsou uloženy
na místním hřbitově
v rodinné hrobce.

 *Zajdi se tam podívat
a prohlédni si ji.*

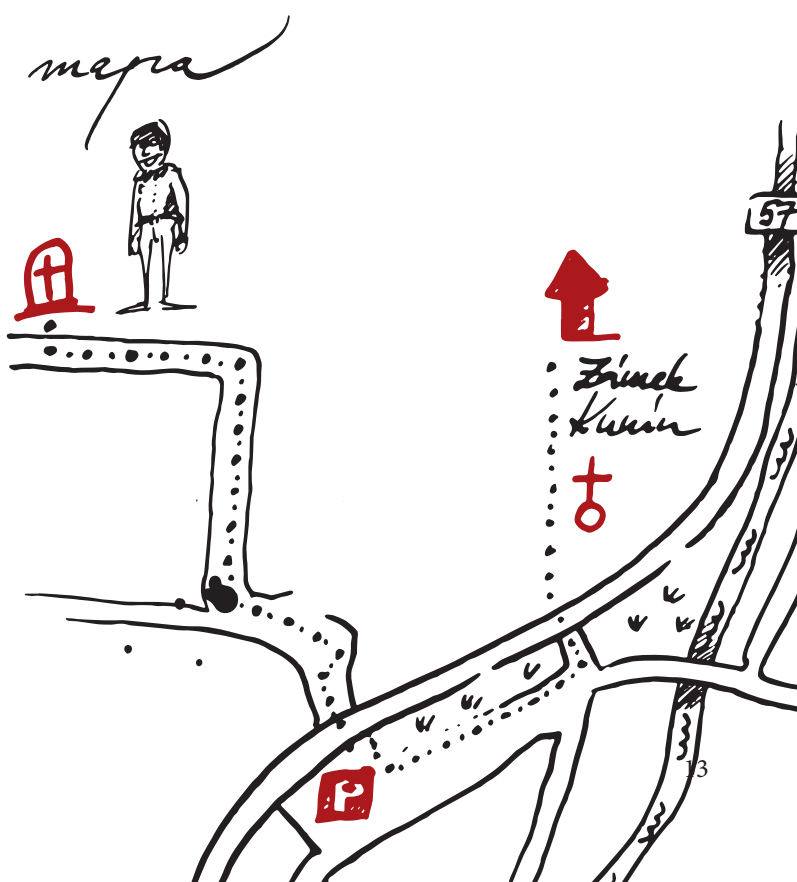
 *Pokus se doplnit chybějící
litery (písmena) na tomto
nákrese.*

hrob – zastaralé rov, zvláštní pietní místo, do kterého se po smrti ukládají lidská těla nebo jejich části, tj. ostatky. Od starověku je zvykem pochovávat i domácí zvířata. Hrob je nejčastěji jáma velikosti lidského těla, vykopaná v zemi.

hrobka – stavební konstrukce, určená pro uložení ostatků zesnulého či zesnulých. Nezáleží na tom, zda zemřelý byl pohřben v rakvi, nebo šlo o pohřeb žehem a do hrobky se uloží jen urna s popelem.

*Od hrobu hraběnky Walburgy
se vydej do nedalekých Hodslavic,
kde se narodil nejslavnější žák
kunínské školy František Palacký.
V Hodslavicích navštiv jeho
rodný dům, kostel sv. Ondřeje, kde byl
pokřtěn, a evangelický kostel, kde jako
evangelický pastor poprvé kázal.*

**Pracovní listy pro žáky 5.-7. tříd
základní školy a všechny ostatní.**

V rámci projektu „MSK, historie a já“ vydala v roce 2020 Galerie výtvarného umění v Ostravě za finanční podpory Moravskoslezského kraje.

Projekt „MSK, historie a já“ byl realizován pod záštitou náměstka hejtmana Moravskoslezského kraje Lukáše Curyla.

Koncepce: Andrea Węglarzyová
Text: Andrea Węglarzyová
Spolupráce: Alexandra Brabcová, Gabriela Pelikánová

Fotografie: Roman Polášek (není-li uvedeno jinak)
Design & ilustrace: David Sasín, Denisa Fialová (ilustrace na obálce, str. 2,9)

Korektura: Jana Malášek-Šrubařová